

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania M. G.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...)/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w przedmiocie odwołania od podziału czynności

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2020 r.

odrzuca odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...]/2019 z 27 czerwca 2019 r. Krajowa Rada Sądownictwa na podstawie art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (dalej: ustawa o KRS) w zw. z art. 22a § 5 i 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2019, poz. 52, dalej: p.u.s.p.) jednogłośnie (przy obecności 13 członków) umorzyła postępowanie w sprawie z odwołania M. G. S., sędziego Sądu Rejonowego w W., wniesionego od zmiany zakresu obowiązków z dnia 24 maja 2019 r. dokonanej przez Wiceprezesa Sądu Rejonowego w W..

Od tej uchwały M. G. S. złożyła odwołanie do Sądu Najwyższego, wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. Oprócz tego wniosła o wstrzymanie się od rozpoznania odwołania do czasu rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prejudycjalnych w sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18. W uzasadnieniu

odwołania skarżąca podniosła, że uchwała narusza art. 41 ustawy o KRS, nie zachodzą bowiem w omawianym przypadku przesłanki uzasadniające umorzenie postępowania. Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa podjęta w dniu 27 czerwca 2019 r. powinna zawierać merytoryczną ocenę zasadności odwołania, tj. jego uwzględnienie zgodnie z żądaniem albo jego oddalenie. Jednocześnie skarżąca wskazała, że art. 22a § 6 p.u.s.p. wyłączający możliwość zaskarżenia uchwały KRS do sądu jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, gdyż pozbawia sędziego, któremu zmieniono zakres czynności przenosząc go do innego wydziału wbrew jego woli, prawa do sądu.

W odpowiedzi na odwołanie, Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego odrzucenie z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej wynikającą z art. 22a § 6 p.u.s.p., który nie przewiduje możliwości wniesienia odwołania od uchwały KRS w przedmiocie podziału czynności sędziego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało odrzuceniu.

Artykuł 22a § 6 p.u.s.p. wyraźnie stanowi, że nie przysługuje odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie odwołania od decyzji prezesa sądu o zmianie podziału czynności skutkującej zmianą zakresu obowiązków sędziego. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy nie może rozpoznać merytorycznie odwołania skarżącej.

Nie można się zgodzić z zarzutami skarżącej, jakoby art. 22a § 6 p.u.s.p. był niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, zmiana zakresu czynności sędziego, nie jest „sprawą” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, w której w konsekwencji musi być zagwarantowana droga sądowa (postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 września 2019 r., I NO 58/19; 25 września 2019 r., I NO 42/19; 9 stycznia 2020 r., I NO 181/19).

Konstytucyjne pojęcie „sprawy” ma charakter autonomiczny, co oznacza że należy je interpretować w oderwaniu od regulacji ustawowych. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego pojęcie „sprawy” interpretuje się szeroko, przyjmując,

że obejmuje ono wszelkie sytuacje, w których pojawia się konieczność rozstrzygnięcia o prawach podmiotu w relacji do innych równorzędnych podmiotów lub w relacji do władzy publicznej, a jednocześnie natura danych stosunków prawnych wyklucza arbitralność rozstrzygnięcia o sytuacji prawnej podmiotu przez drugą stronę tego stosunku. Jednak „sprawą” jest spór z udziałem przynajmniej jednej osoby prywatnej. „Sprawą” nie jest natomiast spór wewnątrz organu władzy publicznej, w tym sprawa ze stosunku nadrzędności i podporządkowania między organami państwowymi oraz sprawa ściśle związana z podległością służbową w relacji między przełożonymi i podwładnymi w organach państwowych (wyroki TK z: 9 czerwca 1998 r., K 28/97; 10 maja 2000 r., K 21/99; 18 maja 2004 r., SK 38/03; 30 października 2012 r., SK 20/11; 6 listopada 2012 r., K 21/11; 26 listopada 2019 r., P 9/18).

Sędziowie podlegają nadzorowi administracyjnemu w zakresie właściwego toku wewnętrznego urzędowania sądu sprawowanego przez prezesów sądów (art. 9a § 1 p.u.s.p.). W ramach tego nadzoru prezesi sądów są upoważnieni do ustalania podziału czynności, który określa: 1) przydział sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych do wydziałów sądu, 2) zakres obowiązków sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych i sposób ich uczestniczenia w przydziale spraw, 3) plan dyżurów oraz zastępstw sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych (art. 22a § 1 p.u.s.p.). Spór między sędzią a prezesem sądu co do sposobu ustalenia podziału czynności odbywa się w ramach ściśle rozumianego stosunku służbowego wewnątrz organu władzy sądowniczej. Sędzia nie występuje w tym sporze jako osoba prywatna. W takiej sytuacji spór tego rodzaju nie może zostać uznany za „sprawę” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Z kolei w art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności prawo do sądu jest ujęte węższej niż w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, ponieważ obejmuje ono wyłącznie sprawy o charakterze cywilnym i karnym. Tym samym z zakresu art. 6 Konwencji wyłączone są sprawy z zakresu prawa publicznego, do których należą m.in. spory urzędnicze. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przyjmuje się, że art. 6 Konwencji nie ma zastosowania, jeśli w przypadku sporów wewnątrz aparatu władzy publicznej prawo

wyraźnie wyłącza ochronę sądową oraz jeśli istnieje obiektywne uzasadnienie dla takiego rozwiązania (wyrok Wielkiej Izby ETPC z 19 kwietnia 2007 r., *Vilho Eskelinen i inni przeciwko Finlandii*, § 62). Spełnienie pierwszego warunku nie budzi wątpliwości: art. 22a § 6 p.u.s.p. wyraźnie wyłącza możliwość wniesienia odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie podziału czynności. Jeśli chodzi o drugi warunek, to w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszym składzie również jest on spełniony, ponieważ kontrola sądowa aktów o charakterze wewnątrz-organizacyjnym, które nie ingerują bezpośrednio w sferę orzeczniczą objętą niezawisłością sędziowską, nie jest konieczna. Aby nadzór administracyjny nad sądami mógł być sprawowany efektywnie, prezesi sądów muszą mieć pozostawione pewne minimum swobody decyzyjnej w sprawach związanych z codziennym zarządzaniem działalnością administracyjną sądów, do których należy ustalanie podziału czynności. Artykuł 22a § 6 p.u.s.p. realizuje tym sposobem zasadę sprawności działania instytucji publicznych.

Nie jest uzasadniony także argument skarżącej, że podstawą do odmiennej oceny może być wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 czerwca 2016 r. w sprawie *Baka przeciwko Węgrom*. Trudno dopatrywać się podobieństwa niniejszej sprawy ze sprawą o fundamentalnym znaczeniu ustrojowym – dopuszczalność skracania konstytucyjnej kadencji prezesa Sądu Najwyższego.

Wobec braku podstaw do zakwestionowania zgodności z Konstytucją RP i Konwencją art. 22a § 6 p.u.s.p., Sąd Najwyższy jest związany jego treścią a odwołanie uznać należało za niedopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.